

ІВАН МАНИЛО

ГРИМ ЗА ЗОРЕЮ

Printed by A. Orel, 363 Grove St., Perth Am.

ІВАН МАНИЛО

ГРІМ ЗА ЗОРЕЮ

(Лірика, гумор, сатира)

Видавництво „ВОЛОСОЖАР”
Нью-Йорк — 1963 — Вайнланд

ВОЛОСОЖАР

У небеснім безгомінні,
Там, де плине синій чар,
Нам, надхненним, шле проміння
Золотий Волосожар...

Не страшні нам хмар примари:
Буде ж райдуга в полях...
Золотий Волосожаре!
Просвіти на Київ шлях,

Щоб ми пера харалужні
Освятили на Дніпрі,
Щоб витали Музи мужні
На Шевченківській горі!

УКРАЇНО МОЯ!

Україно моя, Україно!
Степ пахучий, черешні в саду...
Хоч за тебе відважно загину,
А до бою братів поведу.
 Україно моя співомовна!
 Україно шаблюк і отав!
 Твоя доля була горем повна —
 Лях і юда в добрі потопав...
І була ти в сльозах сиротина,
Що у драній свитині кона
Під чужинним забрьоханим тином,
Й говорила: „Ще прийде весна!..
 Ще з негоди, я знаю, повстане
 День жаданий, новий, осяйний...
 Підведуться до бою титани —
 Мої вірні, хоробрі сини!”
Україно моя, Україно!
Степ пахучий, черешні в вогні...
Хоч за тебе відважно загину, —
Ти сплетеш вінок слави й мені!

Я ПОЛИНУ АЖ НА МАРС...

Я поїду в Монреал,
Сяду десь під кручею, —
Там сховаюся від жал
Критики гадючої.

Я поїду в Каракас,
Де краса, мов паєина...
Там сховаюся від вас,
Критико-Державини!

Я полину в Київ-град,
Де Дніпро, мов блискавка,
Де Хрущов — мій „старший брат” —
Лисиною блискає...

Я полину аж на Марс:
Там нема мізерії...
І вже звідти мій Пегас
Просто чхатиме на вас,
Грмики та Берії!

1962.

МРІЇ ТАРАСОВІ

Мріялось: поставлю хату
До Дніпра дверима,
Будуть грози без погрози
В ріднім небі гримать.

Будуть грози сині сльози
Нести в доли моря.
Україно! Твої степи
З вітрами говорять.

Я за тебе, Україно,
Конав у заволжі,
Щире слово коло тебе
Ставив на сторожі!

Мріялось: поставлю хату,
Де Дніпро ревучий...
Довелося ж — Доле! Доле! —
На Канівській кручі

Вік лежати... Моя хата —
У землі родимій,
І страждає Україна
В руїнах, у димі.

Коли ж навік розпадуться
Кайдани і ґрати?
Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата!!!

РАЗОМ

Хто знає з вас женеvських Баранів?
Хто знає з вас женеvську мирну зграю? —
Вона не бачила ще бомбових вогнів...
Ще гнів сумирних Баранів не розпирає!

По горах і ярах скубуть вони траву...
— Війна? Невже?! Агресори не ми є!
І поглядають скоса на Москву,
Яка Вовчицею про мир і дружбу вие...

І Айзенгавер, президент-вояк,
Не вірячи в московські хижі сіті,
З Вовками й Баранами дискутує так,
Аби запанували згода й мир у світі.

— Чи буде мир? — питають Барани...
— Чи буде битви грім? — питають всюди...
Та збараніло-вовчий світ без горя і війни
Не житиме, — і жити вже не буде!

О, Києве мій милий, золотий!
О, Вашингтоне праведний, великий!
До Сонця йти нам разом, до Мети,
І атом-зброєю трощить московські ікла!!!

1955

ДВІЙКАРІ

Не в гористий Крим по сіль
З невтишмих плідних піль
Від зорі і до зорі
Йдуть і їдуть двійкарі...

А щоб збутися мороки —
З ними швендяють пророки
Та поети плаксії —
Муз і грацій просії.

Б'ють громи... Січуть дощі...
Перетоплюються дні...
А вони спішать мерщій
У бразилії сумні...

А вони — на Парагвай,
Щоб забути Рідний Край,
Щоб озорені Карпати
Закувать навек у грати..

О, Пегасе! Милій мій!
Друже січових надій,
Понеси мене у плавні
Де горять герої славні!

Понеси по Придніпров'ю
Із вогнистою любов'ю!..
Запоріжжя, Київ, Львів
Ждуть (для суду) двійкаріє ..!

ВАЙНЛАНД

О, Вайнланд! Вайнланд! Ріки, фарми,
Веселі люди та сади.
О, недаремно, ох, недарма
Я став поетом-командармом,
Приїхавши сюди, сюди...

О, Вайнланд, Вайнланд! Ген Мілвілле
Плекає в сутінках свій сон,
Де серце українське миле,
Неначе сонце, повносило,
Бере й мене у свій полон!

1960.

ДРУГОВІ

Не виїжджай із України,
Хай буде що -- не виїжджай!
На чужині ж бо ти загинеш,
Забудеш мову, Рідний Край;

На чужині ж бо ти — приبلуда,
Понад усе ти — зайвий скізь...
І тільки грім весни розбудить
Тебе колись від горя й сліз...

ХУДОБА

Худоба, худоба, худоба...
Худоба у місті й селі...
Люблю я худобу до гробу
На нашій не нашій землі.

Живе вона чи животіє —
Хто дасть мені відповідь тут?
Для неї девіз — в животі є,
А іншим хай буде капут.

Худоба, худоба, худоба
(Державність для неї смішна)...
Люблю я худобу до гробу
За те, що худоба вона!

КУРАЙ, ПОЛИН...

Курай, полин та милий молочай...
І криниці парують у ярузі...
А ген хмарки, мов лебеді, ячать
І струнами бринять на виднокрузі.

Америко! Люблю тебе таки
За авта, телевізори, палати...
Люблю за те, що вже й большевики
Тебе благають скрізь: співіснувати!

БОГДАНОВІ К.

Ти — бібліограф! Ти шукав
На смітнику співців-естетів.
Та сам в поезії вже дав хука,
В науці теж щось без кебети!

ХРУЩІ

Хрущі, звичайно, річ приємна:
Вони над вишнями гудуть...
Але вони несуть таємно
Співіснування каламуть...

Хрущі, Хрущі! Хто ж їх не знає?
Вони і в Індії гули,
Їх в Англії великі зграї
Вітали лорди і послы.

Та я скажу тут по порядку,
Та я скажу тут все, як слід:
Що тим Хрущам ще дав зрядку
Іосиф Сталін — троглодит.

Він, умираючи, напевно,
Усім Хрущам склав заповіт:
„Без крови, без війни, таємно
Ми завоюем цілий світ.

Для чого ж бомби і гранати,
Коли є Ленін, Енгельс, Маркс?!
Земля і фабрики й палати —
Це власність трудівничих мас!

Хай лине скрізь — на доли й гори
— Брехливе сяйво прапорів...
Ми всіх панів зітрем на порох
І об'єднаем злидарів!!”

...Хрущі, Хрущі! Хто ж їх не знає?
Вони й в Америці гудуть...
Несуть їх мирні, милі зграї
Співіснування каламуть!..

ХОЧУ ВИСОЧИТИ Я..

Скільки пережито!
Скільки передумано!
Хочу бути Шіллером,
Хочу бути Труманом...

Хочу височіти я
Над новою ерою, —
Тільки ж не Тичиною,
Навіть не Бандерою;

Хочу височіти я
Над всіма столицями,
Заквітчавши земельку
Квітами-зірницями...

1961

В. ЛЕСИЧЕВІ

Про андієвських і курпіт
Волаєш ти на цілний світ.
Але несила
Писать трактати про Манила!

ЛИСТ СТАРОГО ЕМІГРАНТА

Я пишу, далека, незабутня,
Із Нью-Йорку славного пишу:
Сяють зорі білі, п'ятикутні,
І машини' шинами: шу-шу...
Мчать повз мене роки — чорні зграї,
Дся дя долярова мерехтить...
Чи ж повіриш ти мені — не знаю,
Тільки тут, як дим, пливе блакить...
Я купив будинок біля парку,
А в будинку крісла, килими...
Україну, мов стару шинкарку,
Вже давненько призабули ми.
Ще скажу під рев і рик джаз-банду:
Хоч засох мій український сад,
Ти згадай нетягу-емігранта,
Що помре, не знаючи відрод!

О. КЕРЕН-Я

На Петлюру все життя патякав,
Про Росію він завжди готорив;
А помер — не гавкнув і собака
З горя...

МАТИ МОЛОДАЯ

Тихо лежить у колиці дитина,
Мати коханого сина гойдає...
Пісня, мов пташка, із серденька лине;
Пісню веселу Марія співає.
Горда й щаслива: у неї є діти, —
Квітка весняна в колиці лежить...
— Як тут мовчати, о, як не радіти,
Як не пишатись Марії, скажіть?!

Буде тепер її син виростати,
Лиха не знати на сонячній ниві,
З плугом подружиться, наче із братом,
Мужній і чесний, як мати вродливий!
Щастя всміхнулося: в неї є діти, —
Квітка весняна в колиці лежить...
-- Як тут мовчати, о, як не радіти,
Як не пишатись Марії, скажіть?!

Сон це чи дійсність — не знаю, їй-богу:
Бачу Марію кохану з синами
Ген на чужині, де щастя дороги
Позаростали додому тернами...
Щастя всміхнулося: в неї є діти, —
Квітка весняна в колиці лежить...
— Як тут мовчати, о, як не радіти,
Як не пишатись Марії, скажіть!?

ЛЕСЯ

Її зустрів я випадково
І познайомився... Еге ж!
Вона сказала ніжне слово,
Я відповів їй ніжно теж.

Вона мої любила твори
Читати в сутінках беріз...
Вона мене ласкала зором...
Сміялась іноді до сліз...

О, Леся знала, мабуть, добре,
Що я до неї не схолов,
Тому дала мені хоробро
І ласку й молоду любов!

НАПАСТЬ

Мав господар і корову,
І дружину молоду...
Та корова придніпрова
Провалилась на льоду.

І дружину в домовину
Положити довелось...
Впали роки самотинно
Там, де весело жилось.

Впали роки. Стихли кроки.
І господар — сам не свій:
„Де ти, мила кароока?
Де ти, мрійний колос вій?”

Схвилювалися сусіди,
Вісім маючи дочок:
„В мене краща!.. Зразу ж піде
На одруження гачок!”

Став господар на причілок:
„Друзі, справжня це напасть —
Даєте аж вісім жінок,
Хто ж мені... корівку дасть?!”

СЕЛЯНАМ

Оживає земля, оживає!
Гріє груди широкі рілля...
І здається — вона закликає
Працьовитих до себе селян;

І здається — ген море парує,
І сміється в блакить чарівну...
О, селяни! Це Бог вам дарує
Українську співучу весну!

Оживає земля, оживає...
Соки щастя шумують у ній...
Більше радості, мабуть, немає,
Як на ниві ходить золотій! —

Як кохати жита срібноросі
І в роботі горіть до зорі,
Заплітаючи в рідне колосся
Пісню волі, брати-трударі!

ДО МАТЕРІ

Ой, шумлять тополі
В ріднім Нікополі!
Ой, мамо! Ой, мамо!
Я не маю долі!

Я блукаю світом
І трачу літа, —
Здоров'я не те вже
Та й весна не та...

Весна не для мене
І сонечко теж...
Ой, болі сердечні,
Не маєте меж!

Мамо, любе сонце,
Сина обігрій!
Тяжко-важко жити,
Як нема надій.

Як там братік Коля,
Таня і Катруся?
Може не зустрінемось —
Тим то і журюся.

А батько старіє,
Біліє волосся, —
Пережить печалі
Йому довелося.

Ой, шумлять тополі
В ніжнім Нікополі!
Ой, мамо, ой, мамо,
Я не маю долі!

1938

ДЮГЕН І ГРАФОМАН

Колись за горами — ген-ген! —
Сидів у бочці Дюген,
Читав він книжку невеличку,
Що називалась „Через річку”,
Що написав її без мук
Письальник-графоман Дранчук...
Ах, чом і я не писарчук:
Я б теж писав без горя й мук!?

ПРИТЧА ПРО СИЛУ

Понад Нілом ясным, де пісок і блакить,
Виповза Крокодил, його серце бринить.

Як-не-як, він — дракон, молодий рекордсмен,
Сяє сонце над ним, ніби пурпур знамен.

Тільки б племінь не згас, тільки б сила була:
Переможе в бою він Шакала й Осла.

Понад Нілом ясным Крокодил походжа.
Його серце бринить. Туга, ніби іржа...

Ген за обрієм грім і веселка звиса,
І Шакал, як завжди, стережеться списа...

„Ах, це ти? — Він вищить. — Крокодиле, віват!
Скільки літ? Скільки лих? Ти вже що —
демократ?!”

Крокодил, мов титан, глянув ніби згори,
І Шакалу іклатому став говорить:

„Ти — не я, я — не ти... Ми ж з тобою — брати.
Наша служба і дружба хай Ніл золотить!

Я -- бігун-рекордсмен. Племінь серця не згас.
Ну, готуйсь! Жабу клич!.. Хай розсудить тут
нас!”

Мить — і Жаба стриба з-за горба, мов суддя
„Сійте! Струнко! Ква-ква! Боротьба — це
життя!”

Та й побігли вони — о, нестрим! — між пісків,
За Шакалом малим Крокодил лопотів.

Чорна паша його, ніби чорна труна:
„Мила Жабко, сюди!.. Я віддячу сповна!

Хто, скажи, переміг?.. Хто ж між нас чемпіон?
Не хвилюйся! Не сумуй! Я — твій друг і
дракон!”

Жаба верть. Жаба стриб. І язик, мов прилип.
Клац — і вже загула Крокодилові вглиб...

А Шакал: — Хе-хе-хе! Розсудить не змогла...
Крокодиле, віват! Чемпіоне, хвала!!!

Понад Нілом ясным, де блакить і пісок,
Походжає хижак, стугонить його крок.

1960

БІЛІ МУХИ

Модерний твір, о, ні, нелегко втнути,
Коли кругом багно й туман задухи..
Дивлюсь: летять (ну, як картину цю
забути?),
Кружляючи, біленькі Мухи-цокотухи.

Вони сідають на дахи, паркани,
Біліє вже й сріблиться мій поріг..
— А то ж не мухи, друже мій, Степане,
Прорік сусід, — а тільки білий сніг!.

Поїзд лине... Поїзд мчиться
Через Данціг на Берлін...
Знову й знову мені сниться
Моя Мати повнолиця
Серед наших рідних гін.

Не впадай в одчай, Матусю,
Хоч в огні кохана даль...
Не загину — повернуся,
Дніпру-батьку поклонюся, —
І забудем про печаль.

О, НІ, ТО НЕ ХМАРКА...

О ні, то не хмарка!..
То, може, Тетянка
Коханого брата шукає, —
Над степом літає,
У небі витає,
А брата нема та й немає.
Лежу одинокий —
Ріка синьоока
Гойдає на хвилях чужинця.
А хмарка крилата
Витає, мов брата,
Мене — бідаря-українця...

АМЕРИКАНІЗУЄТЬСЯ

Тодось сіно покосив
У чужому краї,
І з косою — неба син —
Фармера шукає...

Глянув фармер — і дрижить!
А Тодось з косою
За господарем біжить
І вие совою.

— Чом біжиш? Ти що за гадь!? —
Грізно поліцаї.
— Я... щоб косу ось віддати! —
Той відповідає...

НЕ СУМУЙ!

Перемога відважним дається,
Перемога — це горе і труд...
Не сумуй! Запоріжжя сміється!..
І нас крила в блакить понесуть;

Призабудемо жах і неволю
І вогнями запалимо сни, —
І в Дніпрове розп'яте роздолля
Ми повернемось — слави сини!!

П'ЯТНАДЦЯТЬ РОКІВ

П'ятнадцять років я — чужинець..
І вже б вертатися пора
Туди, де арфа України
Бринить на березі Дніпра;

П'ятнадцять років, сумовинний,
Дивлюсь на сонце, мов з-за ґрат...
Дозвольте ж, друзі України,
Мені на арфі тій заграти!

1958

АВТОБІОГРАФІЧНЕ

Я зростав на морі жита,
Спав на голім кулаці:
Моя юність горем бита,
Але пісня перевита
У фіялки й чебреці.

З працьовитого я роду,
І мій батько — селянин...
Я люблю красу-природу,
Українську буйну вроду
І небес високу синь!

ІЗ ЮРКІВКИ

Я із Юрківки, де Оріхів
Шумить піснями вдалині,
Де зорі падають на стріхи,
Немов троянди осяйні;

Де люд привітний, працьовитий,
Горить в роботі до зорі,
Де Кінка, золотом залита,
Сповняє щедро ятері...

Іван МАНІЛО з дозвілом і номером оstarбайтера на ший в гітлерівській Німеччині 1944 року.

ЮРКІВКА

Юрко тут перший поселився,
І Січі Запорізької козак...
За Кінкою не раз він з турком бивсь,
Поганець скуштував і шаблю і кулак...
Сім'я Юрка росла із року-в-рік.
Юрко — чолатий чоловік.
До нього люду приїжджало
По хліб, по мед, по славне сало...
Шуміли роки — мов ріка.
— Поїдемо в Юрківку — до Юрка! —
Вже так казали часто козаки.
І їхали. Поганці, мов вовки,
Ховалися в байраках і тернах,
Шаблюки ж побратимів — блиск і жах.
Завжди, завжди хоробрий був той рід!
Село Юрківка — Запоріжжя плід!..

НІЧ

Вже ніч причалила до Запоріжжя,
Заякорилась зорями в Дніпрі,
І місяць — скиба кавуна ще свіжа
З рябим зерном — палає угорі;

Бредуть тополі молоді і ніжні
Повз невтишими ситі ятері,
І вітерець на синім роздоріжжі
Перегортає пелюстки зорі..

Стоять бійці хоробрі на сторожі,
Вартують місто славне... Дні погожі
Прилинуть їм на соняшнім крилі;

І люд натовлений (бо працьовитий!)
В солодко-мрійні сни уже сповитий...
Схилилась ніч-матуся до землі.

ПЕРЕДЧУТТЯ

Падають стомлено дні
В прірву далеких віків...
Мабуть, не жити мені
Серед Дніпрових ланів;

Мабуть, мені не стрічать
Рідну матусю мою
Там, де струмочки дзюрчать
Казкою в синім гаю

УКРАЇНСЬКІ ЛЯМУРЕТИ

Ми сильні тим, що хочем жити,
Що нас, мов дурнів, всюди бито!..
Ох, киньте нам недогризок із столу,
Або хоч волю дайте куцу й кволу,
А ми вже будемо вам вік служити —
Кайданним даром дорожити!
Ми ж українські Лямурети:
Брати ми всі й палкі естети...
Ми нашу славу Україну
Вперед ведем — на гільйотину!

1950

ДІВЧИНА З СОЛОДКОЇ БАЛКИ

Де зросла ти і з ким зустрічалась,
Як мене до полону взяла?
Краще б ми вже навіки з'єднались —
Рана в серці б моїм зажила.

А тепер я блукаю розбитий
І без муки не маю ночей.
Ну, скажи, що я буду робити
Без твоїх наймиліших очей!?

Буду мріяти й снити про тебе, —
Може, прийдеш у сні хоч колись...
Пригорну тебе міцно до себе
І забуду, що ми розійшлись...

НА ПАСІЦІ

В саду, де яблуні гілчасті
Квітують пишно на весні,
Дід говорив мені про щастя,
Про мед і трави запашні...
Пливла над садом синь широка
І яструби літали злі,
І в теплих соняшних потоках
Купались бджоли на гіллі.
Було: ой, любо-свіжо всюди!
Краса весни довкіл цвіла...
Дивлюсь на пасічника груди
Злетіла з квіточки бджола:
Така маленька, злотскрила,
Жовтаве черевце в меду...
„Чого тобі тут треба, мила? —
Озвався пасічник-дідусь. —
Лети ж до вулика, сестрице,
А потім знов по мед, і знов...
За труд бо сонце сяйнолице
Несе нам шану і любов!”
І я йому потиснув руку
Робучу, зморщено-бліду:
Спасибі, діду, за науку, —
У праці щастя я знайду!

ВІНОК НА МОГИЛУ ІВАНА НЕЧУЯ-
ЛЕВИЦЬКОГО

У рожево-хмарнім абажурі
Сонце мовить: я життя несу!..
Солові, закохані, в безжурі
Прославляють ніжність і красу.
Потім вплива русявий вечір
Із-за гаю дального на Рось,
А за ним юнак іде, на плечі
Положивши весла... Розцвілось
У душі його палке бажання:
З „Кобзарем” порозмовлять в човні,
Щоб відчути Січі вирування,
Щоб повстали з хвиль дитинства дні..
Тільки, що ж це ти, стрункий юначе,
В прозірній хвилі рониш сум?
І здається: ти уже не бачиш
Ані верб ні човна, повен дум..
„Лихо б'є тебе, о, Україно, —
Москалі, поляки і жидки..
Але ж ти, матусю, не загинеш:
Я перо візьму — мої книжки
Сіятимуть правду (люд в кайданах!),
Я схвилюю душу не одну!..
Ген вставала зіронька рум'яна,
Нагадавши квітку осяйну...

ФЕДЕРАЛІСТАМ

Між вами — Гулаї, Кустецькії,
Богатирчук і „дід” Тарас...
О, кодрло п'яне і мервецькеє,
До вас мій клич і гнів до вас!
Попали ви — облудомістики —
Туди, де цвіль Москви й іржа, —
Ще помрете, федералістики,
На вістрі власного ножа!
Під вашими брудними лапами
Вітри історії не дмуть.
Штовхайте ж, пхніть братів етапами
В кайданний край — на Колиму!..
Нікчемні ваші пози, грації
Відомі нам усім давно...
Продажні пси своєї нації,
Спускайтеся на дно! На дно!!!

1952

РАНОК

На море неба промінь ліг,
А потім — нижче й далі —
За синій небокрай побіг
Без горя і печалі;

Із світанкових парусів
Вже сонце впливає, —
Земля в оновленій красі
Цвіте, в піснях буяє...

* * *

Степ і степ... та кінь „Серьожа”
Знов і знов мене тривожать:
Бачу дальні сині гони,
Всі дороги, перепони...
Ріки: Прут, Дніпро, Інгулець,
Бруд румунських темних вулиць...
Як забути — не згадати
Древні лицарські Карпати,
Де з „Серьожею” вершини
Переходили орлині!..
Як забути — не спом’януть
Файну дівчину Мар’яну:
„Ось вам хліб і свіже масло,
Щоб здоров’я не погасло!”
Мила дівчино Мар’яно!
Я вернуся на світанку,
Тільки кінь та песик Бебі
Не повернуться до тебе;
Все я втратив: тільки мрії,
Тільки мрії — мов лелії...

ВІДПОВІДЬ СІРКОВІ-ПІДЛАБУЗИ

Якийсь Микола Карпов надрукував у ч. 257 „Радянської України“ (з 28 жовтня 1953 р.) байку під заголовком „Самостійний Сірка“, а в тій байці має українських самостійників, подіючи їх в образі Сірка, що, мовляв,

„вмиштовує гістерики

На різниця хвилях „Голосу Америки“,

Оббризує злодюга без упину

Ту землю, де родивсь він сучим сизом“.

Очевидно, діяльність української еміграції таки не дає Москві спати, і вона використовує сірків-підлабуз для яничарської служби. Тільки неясно: як же треба розуміти присутність в ОН України, коли „самостійність“ її — ворожа ідея!

А оце наш відгук на ту „байку“!

У Києві — тортури й плач...

У Києві — нові руїни...

Миколо Карпов! Ти... пробач!

Ти... син чи ворог України?

Плюєш ти сміло на „Сірка“ —

На самостійного титана...

Невже, скажи, Москва-ріка

Турбіни крутить Дніпрельстану?!

На дно ж осяде каламуть, —

І ми повернемось додому.

(Над Києвом віки пливуть

У сяйві слави й звуках грому!).

Вінок безсмертя степ ісплів
Всім тим, що мають силу духа...
А ти, напевно, з москалів,
Бо забрехався аж по вуха!

СТРУСЬ

Він у Києві, у Львові
Україну будував:
На оселі прифронтові
Сіяв чутки з рукава.

Наближалася негода:
Фронт... Фронтище... Ближче... Блись!
Захопивши десь підводу,
Струсь за Одером спинивсь;

А на Одері, в Берліні —
Грім! — Алярми! — Землетрус!
Щоб не зрадить України, —
У пісок зарився Струсь...

НА БАШТАНІ

Поблискує зрябований кавун.
Підходить дід — баштанник-балакун:
— Та він дзвенить, їй-богу, ще зелений.
Погляньте: дині, що за дині в мене!

І справді — дині тут скибчасті,
І запашні, як мед, і не гірчасті,
І довгі й круглі, жовті і рябі...
Попробуйте — розтануть на губі...

Дідусь розрізує: кавун, як жар,
А диня — скиби слави на траві...
— Земля дає за працю дивний дар!
Вклоняються їй вежі світові!

ВЕЧІР

День, мов квітка та чудовна,
Похилився і зів'яв,
Місяць тихий, щастя повний,
Ліг і мріє між отав;
Стрепенулися в просторі,
В небі зорі молоді
І в тім морі неозорім
Попливли, мов лебеді...

ПАМ'ЯТІ Т. ШЕВЧЕНКА

Русокоса Катерина,
Сівши тихо при вікні,
Гаптувала цвіт калини
На шовковім полотні;

Потім виросла тополя
В просині небес гнучка,
Біля неї — трав роздолля,
Далі — річка гомінка...

Катерина заспівала:
„Мій улюблений поет!..”
Й гаптуванням завітчала
Кобзаря ясний портрет.

1942

ЛИСТ ПІЛОТА

О, моя дружино мила!
Опишу тобі в листі,
Як летів на пружних крилах
Я в зеніті золотім.
Хмари тихі, світлогруді,
Заквітчали неба синь...
Линуть вниз будинки й люди...
В піднебесі я — один.
Я лечу, моя машина
То воркоче, то співа...
В ці хвилини, Катерино,
Все в уяві проплива:
Я пригадую Юрківку
І веселий синій сад,
Де сів, неначе зірка,
Український виноград...
Я пригадую чин-чином
Неосяжні лани:
Кожен колос там — перлина,
Кожен щастям — гомонить.
Дорога моя дружино!
Як там соняшний синок?
Я в думках до нього лину,
Золотий плету вінок...
Хмари тихі, білопінні,
Заквітчали неба синь;
На землі, мов кручі, тіні...
О, машино! Вище линь!..

Запоріжжя — Київ, 1939.

ЛІТО

Лілі М.

Вистигає колосисте жито,
До пшениці клониться — привіт...
Йде степами плодоносне літо,
Сонце підіймаючи в zenit.
А воно — у морі фіялковім,
Де хмарини — крила лебедів.
Глянь, кохана: хвилі колоскові
Дніпровії котять до садів;
В тих садах вже ягоди наліті
Соками цілющими землі,
Ніби зорі в золотоблакиті
Радують і манять на гіллі...
Все це наше, дорога подруго:
Щире літо, вишні і жита...
Недаремно подружив я з плугом
Та й тебе кохаю неспроста...
Маєм руки чесні, працюваті —
Щастя маєм на багато літ...
Йде степами плодоносне літо,
Сонце підіймаючи в zenit.

НАД АРАЛОМ

Холод і туга, і вітер у вії...
Часом присняться родимі оселі,
Дніпр невгомонний, степи золстії,
Сонце високе й брати невеселі;

Хочеться впасти, забути про горе,
В прудях пекельний біль-жаль
тамувати...
„Жду тебе, мила вечірняя зоре,
Ти з Придніпров'я? Скажи, як там
Мати?”

Й досі, напевно, жита не квітують,
Щастя-дороги в тернах заростають.
Зоре вечірняя! Знаю: катують
Матір-Україну, бо правди немає!”

Берег Аралу. Шевченко в задумі.
Вітер пустельний над морем лютує.
Клаптик паперу, — і соняшні думи
Йдуть у безсмертя, і людство
хвилюють.

СПОГАД

Розспівались навкіл солов'ї, солов'ї...
Я ж не слухаю ніжного співу, —
В рученнях „Кобзар”, в гаю думи мої,
Де хатина й дитя нещасливе.

Без матусі життя і робота тяжка,
Досхочу всі знущались з дитяти;
І росла, і жила в грудях пісня грімка
Проти тих, хто був ситий-багатий.

Мої думи в степу, де Тарасик в брилі,
Де Дніпро кличе ріки до себе...
Хлопчик вівці пасе і шука на землі
Ті стовпи, що підтримують небо...

Я читаю „Кобзар”. Мій дідусь підійшов
І, заслухавшись, сів біля мене,
А пісні солов'їв вилизли любов
На садок яблуневий зелений.

Це давненько було. О, юнацький
порив!..
(В чебрецях моя юність лилася),
Але я ще тоді в щирім серці створив
Храм безсмертя і слави Тараса...

СЛОВО УКРАЇНСЬКОГО ВОЯКА

„За Сталіна!.. За правду стій!” —
Кричали радіо й газети.
А правда ж де? Її пішовши в бій,
Підняв я зброю на совети...

Сказала ж мати, з ким іти
І нищити кого доценту:
— О, сину мій! Чи чуєш ти:
Мазепа кличе і Шевченко!

В ім'я прийдешнього життя,
В ім'я культури, правди й слави
Я бороню свободи стяг
Під кулями боїв кривавих.

І рвуться рабства ланцюги
В пекельному страшному герці...
О, гиньте, хижі вороги!
За Рідний Край віддам я серце!

До прірви Юда вже іде,
Нема йому назад дороги...
Для нас веселкою цвіте
Вінок близької перемоги

1943

МАТЕРІ

Через жита густі та плідні,
Через смарагдові гаї
Вітри несуть матусі рідній
Слова схвильовані мої...
Моя далека, мрійноока!
Моя ти чайко степова!
Я вже пішов у світ широкий,
Де сонце волі осява
Між злом і правдою змагання, —
Щоб ти, о рідна, при вікні
Удень, вночі чи на світанні
Співала радісні пісні...

ЛЮБОВ НА ДУНАІ

Небо — мов зоряний сад,
Квіти і вітер — хвилі Дунаю...
Вийти до тебе я рад
Хоч на хвилину — серце кохає.

Знаю: ти любиш мене, лиш мене,
Любиш, мов квітку росинка небесна.
Чом же обличчя у тебе сумне,
Мила, жадана і чесна?!

* * *

Занадто мало мене любила,
Але багато тобі я дав...
Ген на Дунаї — сліпучі крила
Любов розкрила поміж заграв.

Палкі слова і обіцяння...
Кому потрібні тепер вони?
Піду від тебе я на світанні,
А ти тоді — засни, засни...

* * *

Я знаю: ти моя,
Я — твій навек, дружино...
Хай кров горить, хай кров буя! —
Ми зродимо людину...

Можливо, що вона не так,
Не так буде конати, —
Новий народиться С п а р т а к
На горі супостату...

ВІТЕР І ВІТРИЛА

Над морем сяють білосніжні крила.
Ох, що за велич, що за сила —
Вітрила!..
А вітер стих... Вітрила змовкли...
Вітрила звисли і позовкли.

Читачу, мій Читачу,
Я на своїм віку
Вітрильну „велич” отаку
Повсюди бачу!

1962.

НА АТЛАНТИЙСЬКОМУ ОКЕАНІ

В океані чудо-риби,
В океані кораблі,
Переборюючи глиби,
Плнуть в синявій імлі.

І нема йому, немає
Ні початку, ні кінця...
Капітане! Хвилі грають,
Б'ють в розгойдані серця.

Капітане! Без обиди:
Ти зробив матросів з нас...
Де ж та золота Флорида?
Де ковбої і Техсас?

Стало сонце серед неба.
(Ген за обрієм громи...)
Україно, ще до тебе,
Ще повернемося ми!

25. XI. 1950

ЗЕМЛЕ!

Земле-Матусю! Не треба так гірко ридати!
Вже й над тобою кружляє шпигун-сателіт...
Людство будує космічні ракети і грати, —
Будеш ти, Земле, страждати ще тисячі літ.

Рідна! Не вір у якісь осяйні ідеали
Ні в Китай-граді, в Берліні, а надто в Москві...
Люди самі себе скрізь і завжди розпинали,
Люди і в космосі тюрми збудують нові...

1961.

* * *

Філядельфіє! Про тебе в пісні
Я згадаю, мабуть, ще не раз:
Линуть хмари — і дощі навскісні,
Ніби пригасили біль образ.

Все забуду. Перейду. Відлину.
Нових друзів стріну на путі...
І далеку рідну Україну,
Наче ласку, пронесу в житті.

* * *

В Запоріжжі на вулицях
Лине запах пшениці...
Сонце радісно тулиться
До Дніпра, до водиці.

В Запоріжжі хоч слизько є, —
На душі променисто,
Коли хмара розбризкує
На кульбабах намисто...

НА НІЯГАРІ

Веселі скелі Ніягари,
Мов народившись на Дніпрі,
Вітають нас. Безgrimні хмари
Палахкотіють угорі...

Вони пливуть туди, ми знаєм,
Де висне небо молоде,
Де на коні Хмельницький грає,
І Київ кличе нас і жде!

ОГИР У ЗАПРЯЗІ *

В. Чапленкові.

Як задумала Гуменна
Свою славу доганять,
Запрягла у пишний повіз
Вона сгиря „на ять”,

Та той огир норовистий,
Як смикнув та як брикнув
І Гуменну з її возом
Геть від слави повернув...

І сидить вона, предивна:
Ні туди, ані сюди...
А ні Барка, а ні Дивнич
Не врятують від біди!..

* Не про Шереха.

ТРИ МУШКЕТЕРИ

Коли сховаються в Дніпро нічні химери,
Коли прилине красень — день бажань, —
Виходять з Києва три мушкетери —
Тичина, Стельмах і Бажан...
Вони ідуть, вони повзуть на північ
І, впавши ниць, що аж гуде земля,
Воляють, наче жебраки предивні:
„Ох, дайте орден-дулю із Кремля!”
І їм дають... І вішають на шиї
За підлабузництво криваві ордени...
Та знають всі— Чернівці, Львів і Київ —
Потраплять в Лету забуття вони!

1961.

СТЕП

Люблю я степ, безмежний і співучий,
Де вітер котить хвилі запашні,
Де люд мій рідний і робучий
Поклав пісні на серденько мені.
І ось я йду розлогим рідним полем.
Пшениця ген вклоняється. Вітри
Ведуть на поводах блакитним морем
Хмарини прозірні в осяяні світи.
О, хто їх там ще тепло привітає?
Де другий є Дніпро й надхнення, як у нас?
Це ж тут творив на мрійному розмаї,
На хвилях буряних улюблений Тарас.
Він тут ходив, величний і могучий...
І на межі, схилившись поміж трав,
Наляті колоски, шумливі та колючі,
Гарячими устами цілував.
І далі йшов по травах придорожних.
Похилену хатину в даліні
Він бачив зором ніжним і тривожним,
І виростали спомини сумні.
Ось на подвір'я вийшла молодиця:
-- Ідіть до інших... Гірко і без вас!..
А він: „Яриночко!.. Моя перепелице!”

— Невже це ти, коханий мій Тарас?
Ти ж юнаком пішов з домівки, брате,
Веселий, дужий, з чубом ще густим,
А повернувся в придніпрову хату
Сивоголовим, німичним, старим...
„Я волочив кайдани по пісках сипучих,
Під шапкою солдата постарів,
Та український степ, незміряний, родючий,
В моїй душі брєнів піснями кобзарів.
І кликав я сталить сокиру гнівом,
Аби неправду побороть навік,
Щоб пісню волі в колоскові ниви
Міг заплести великий трудівник!”

Люблю я степ, Дніпро і сиві кручі,
Де вітер котить хвилі по гаях,
Туди, аж до Карпат, де люд, як ми, робучий,
І де гримить наш гнів в нездушених піснях.

НА СМЕРТЬ СТАЛІНА

Москва заснула в сніговіях білих,
В кремлівських залях — сум і тишина.
Як тяжко-важко ворушити тілом,
Лежати поруч Леніна без сонця і вина!
І Сталін оживає... З мавзолею
Виходить він у ніч, кістками торохтить:
„О, доле непогасна! Поведи землю,
Де я палав, де вмів я кривцю пить!”
Заходить вождь до Молотова в спальню...
І Вячеслав не спить, жахається: „Це — ти?!”
Товариш Йосифе! Тобі тут не вітальня!..
Он до Хрущова йди!.. Котись під три чорти!”
Довкола сум і сон. Зима. Кремлівські зорі.
Він до Хрущова входить в кабінет
Засніжений, забрьоханий, в смертельнім горі,
Немов живий, порожній сталінський скелет...

Ніхто його не жде і не вітає!
Червоний сум — Москва. Росія — трупний
жах...

І Сталіна, як блазня, випихають
На вулицю, — іди і знай свій шлях...
„Куди ж поїхати?.. Кому подати руку?
У Києві, в Тбілісі — стогін, плач...
Чи впасти ген серед бридкого бруку,
Забувши, що це я — злоби страшний сіяч!?”
Вертається до Леніна й плазує на колінах,
У мавзолеї — тлінь і кажановий змах...
І дніпрельстанить дужа Україна,
Пекельний гнів гуде в нових степах...

1956

ТОВЧУТЬ ВОДУ

Важенну ступу, замість дзвону,
Повісили в Прилуках два Луки, —
Та товчуть воду, бідаки,
Без розуму й резону...
„І пощо воду товчете удвійку? —
Питають люди їх щораз. —
Від того ж користі для нас
Немає й на копійку!”
Одначе, два Луки
Не в тім'я биті... Навпаки:
І тая славна ступа
Ще дужче гупа...
О, не збирайте двох Луків до купи:
Всни ж товктимуть воду в ступі!

НЕ ПНИСЬ ДО КИЄВА

Якийсь нездара-галичмен
Узявся „Київ” друком видавати...
Дурний, дурний! А доляри любив хапати...
А щоб в журнал хоч моглоху напхати,
Зібрав сяких-таких імен:
Бабак, Ізаров, Пшиндик, Бен,
Та й ну гукать: „Овва!
Від нас хитається Москва!..”
Аж читачі вже стали чхати.

Мораль тут проситься сама:
Не пнишь до Києва, як розуму кат-ма!

1951

ІЗ РИЛЬСЬКИМ

Сьогодні я весь день блукав із Рильським...
Він був ось тут... Гай-гай! Уже його нема...
Самотність, сум в краю філядельфійським
І долярова тьма...

Куди ж поїхати?.. Кому подати руку?..
О, Музонько, пробач за хліб гіркий і сіль!
Чи власти ген серед бридкого бруку,
Забувши про Дніпро у сяйві рідних піль?!

З М І С Т :

Волосожар	5
Україно моя!	6
Я долину аж на Марс	7
Мрії Тарасіві	8
Разом	9
Двійкарі	10
Вайнланд	11
Другові	12
Худоба	”
Курай, полин	13
Богданові К.	”
Хрущі	14
Хочу височіти я	15
В. Лесичеві	”
Лист старого емігранта	16
О. Керен-й	”
Мати молодая	17
Леся	18
Напасть	19
Селянам	20
До матері	21
Дісген і графоман	22
Притча про силу	23
Білі мухи	25
Поїзд лине	26
О, ні, то не хмарка	”
Американізується	27
Не сумуй	”
П'ятнадцять років	28
Автобіографічне	”
Я загнуздав свого пегаса	29
Заячий пастух	”
Із Юрківки	30
Юрківка	32

Ніч	33
Передчуття	34
Українські лямуриди	35
Дівчина з солодкої балки	36
На пасіці "	37
Бінок на могилу І. Н.-Левицького	38
Федералістам	39
Ранок	40
Степ і степ	"
Відповідь Сіркові-Підлабузі	41
Струсь	42
На баштані	43
Вечір	"
Пам'яті Т. Шевченка	44
Лист пілота	45
Літо	46
Над Аралом	47
Спогад	48
Слово українського вояка	49
Матері	50
Любов на Дунаї	51
Вітер і вітрила	52
На Атлантийському океані	53
Земле!	54
Філадельфіе	55
В Запоріжжі	"
На Ніягарі	56
Огир у запрязі	"
Три мушкетери	57
Степ	58
На смерть Сталіна	60
Товчуть воду	61
Не пнишь до Києва	62
Із Рильським	"

